NORAKSTS
Lieta Nr. A 420778810
A 02581-11/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 31.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējai *V.P.*,
atbildētāja Stopiņu pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Stopiņu novada Domes pilnvarotajai pārstāvei *D.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *V.P.* pieteikumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, par pienākuma uzlikšanu Stopiņu novada Domei pieņemt lēmumu par *I.P.* ziņu par deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, anulēšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 14.aprīlī Stopiņu novada Dome (turpmāk – atbildētājs) pieņēma lēmumu Nr.23, ar kuru *V.P.* (turpmāk – pieteicēja) atteica anulēt ziņas par *I.P.* (turpmāk – Trešā persona) deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, jo nepastāv Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas nosacījumi (turpmāk – Lēmums).

[2] Nepiekrītot atbildētāja Lēmumam, pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot izdot labvēlīgu administratīvo aktu, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

Pieteicēja uzskata, ka Trešai personai nav nekāda pamata dzīvot deklarētāja dzīves vietā, turklāt viņš faktiski nedzīvo deklarētāja dzīves vietā.

No Lēmuma pieteicēja secina, ka Trešā persona nav saņēmis atbildēja 2010.gada 18.marta uzaicinājumu ierasties deklarēšanas nodaļā, Stopiņu novadā. Minētais apliecina, ka Trešā persona neatzīst deklarēto dzīves vietu, kur viņš būtu sasniedzam attiecības ar valsti un pašvaldību, kā to nosaka Deklarēšanas likuma 3.panta pirmā daļa.

Trešā persona nav iesniedzis nekādus pierādījums, ka viņam būtu tiesisks pamats deklarēt savu dzīvesvietu pieteicējas nekustamā īpašumā. Līdz ar to, Lēmumā nepamatoti secināts, ka pārbaudes rezultātā konstatēts, ka Trešai personai ir tiesisks pamats būt deklarētai pēc minētās adreses un dzīvesvietas anulēšanu nevar veikt tikai tāpēc, ka persona nedzīvo deklarētajā adresē. Pieteicēja uzskata, ka Lēmums liedz pieteicējai brīvi rīkoties ar tai piederošo īpašumu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 29.decembrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētājs pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt.

Dzīvesvietas deklarēšanas likumā sniegts izsmeļošs uzskaitījums gadījumiem, kādos iestādei ir tiesības anulēt ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu, un tas nevar tikt tulkots paplašināti.

Konkrētajā gadījumā Trešā persona dzīvesvietā */adrese/* (turpmāk – Nekustamais īpašums), savu dzīves vietu deklarējis 2002.gada 26.augusā, kad bija 17 gadu vecs un dzīvesvieta reģistrēta kopā ar māti – pieteicēju *V.P.* Tādejādi Trešā persona uz radniecības pamata ieguva tiesības apmesties uz dzīvi Nekustamajā īpašumā.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka personas pieraksta adrese automātiski kļuva par personas deklarētās dzīvesvietas adresi līdz laikam, kad persona deklarē citu dzīvesvietu.

Atbildētāja rīcībā nav ziņas, ka Trešā persona būtu deklarējis dzīves vietu citā adresē.

Savukārt, gadījumā, ja pieteicēja uzskata, ka Trešā persona nepamatoti lieto dzīvojamo telpu, viņai jāvēršas ar prasību vispārējās jurisdikcijas tiesā par Trešās personas izlikšanu no dzīvojamām telpām. Tiesas spriedums par Trešās personas izlikšanu no dzīvojamās telpas arī būtu pamats anulēt Trešai personai dzīves vietas deklarēšanas faktu.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja savu pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Trešā persona uz tiesas sēdi nebija ieradies, par savas neierašanās apstākļiem tiesu nav informējis.

Pieteicēja un atbildētāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka lietu ir iespējams skatīt bez Trešās personas klātbūtnes.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, konstatē, ka trešais personai par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Tiesa nekonstatē Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā paredzētos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai, tādējādi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmajai daļai tiesa atzīst, ka lietu ir iespējams skatīt bez trešās personas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumu un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Tiesa konstatē turpmāk minētos lietas apstākļus, par kuriem lietā strīda nav.

[6.1] Trešā persona Nekustamajā īpašumā pierakstīts 2002.gada 26.augustā, kā pieteicējas nepilngadīgais dēls, proti, kā ģimenes loceklis. (lietas lapa 41; 43)

[6.2] 2010.gada 1.martā pieteicēja vērsās ar iesniegumu pie atbildētāja, lūdzot anulēt ziņas par Trešās personas dzīvesvietas Nekustamajā īpašumā, norādot, ka Trešā persona minētajā adresē vairs nedzīvo. (lietas lapa 5)

[6.3] 2010.gada 14.aprīļa atbildētāja Lēmums, ar kuru atteikts anulēt ziņas par Trešās personas deklarēto dzīvesvietu Nekustamajā īpašumā, jo nepastāv Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas nosacījumi. (lietas lapa 6-7)

[7] Pieteicējas ieskatā ziņas par Trešās personas dzīvesvietu Nekustamajā īpašumā ir anulējamas, jo Trešā persona faktiski dzīvojamo telpu nelieto, nav arī sastopama Nekustamajā īpašumā un Trešai personai nav tiesiska pamata tajā dzīvot.

Tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai Trešai personai ir zudis tiesiskais pamats dzīvesvietas deklarācijai Nekustamajā īpašumā.

Tādējādi, tiesai jāvērtē, vai atbildētājs, pieņemot pārsūdzēto Lēmumu, pamatoti secināja, ka nav anulējamas ziņas par Trešās personas dzīvesvietas deklarēšanu Nekustamajā īpašumā.

[8] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pants nosaka likuma mērķi, proti, panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Šī likuma 3.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais

īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Tādējādi personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ir ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otrā daļa noteic, ka dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības.

Savukārt minētā likuma pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka atzīme, kas par personas reģistrāciju dzīvesvietā līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdarīta Latvijas pilsoņa pasē, Latvijas nepilsoņa pasē, bezvalstnieka personu apliecinošā dokumentā, bēgļa personu apliecinošā dokumentā vai citā Latvijā derīgā personu apliecinošā dokumentā un reģistrēta Iedzīvotāju reģistrā, uzskatāma par dzīvesvietas pirmreizējo deklarāciju līdz laikam, kad persona deklarē citu dzīvesvietu šajā likumā noteiktajā kārtībā.

No minētā izriet, ka tiesības deklarēt savu dzīvesvietu konkrētā adresē ir personām, kurām ir attiecīgs tiesisks pamats dzīvot attiecīgajā nekustamajā īpašumā. Tiesiskais pamats cita starpā rodas, ja persona ir ieguvusi lietošanas tiesības uz radniecības pamata, kā arī cita likumiska pamata. Savukārt uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma spēkā stāšanās brīdi, proti, 2003.gada 1.jūliju, personas pieraksta adrese automātiski kļuva par personas deklarētās dzīvesvietas adresi. No minētā izriet, ka Dzīvesvietas deklarēšanas likuma pārejas noteikumu 1.punkts paredz piemērot iepriekš noteikto kārtību līdz laikam, kad persona deklarē citu dzīvesvietu.

Tādējādi personas pieraksts līdz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma spēkā stāšanas brīdim ir atzīstams par dzīvojamo telpu lietošanas tiesisko pamatu. Tomēr dzīvesvietas deklarēšanas fakts nerada civiltiesiskas saistības.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, kā arī lietā nav strīda, ka Trešā persona Nekustamajā īpašumā bijis pierakstīts kopš 2002.gada 26.augusta kā Nekustamā īpašuma īpašnieces dēls, proti, iemitināts Nekustamajā īpašumā kā īpašnieces ģimenes loceklis.

Līdz ar to ir secināms, ka Trešai personai pastāvēja tiesisks pamats dzīvot Nekustamajā īpašumā un uzskatīt to par savu deklarēto dzīvesvietu.

[9] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 11.panta pirmo daļu iestādei ir tiesības pēc savas iniciatīvas, bet pienākums pēc citu personu iesnieguma pārbaudīt deklarēto ziņu patiesumu, tai skaitā atbilstību valsts reģistros iekļautajām ziņām, kā arī to, vai deklarētājam ir tiesisks pamats deklarēt dzīvesvietu pēc attiecīgās adreses.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 11.panta trešo daļu rakstveida iesniegumu, kurā ietverts motivēts lūgums pārbaudīt ziņas par deklarēto dzīvesvietu, var iesniegt attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks vai cita ieinteresēta persona. Par iesniegumu iestāde paziņo dzīvesvietas deklarētājam un uzaicina viņu sniegt paskaidrojumu.

Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 11.panta piekto daļu personai, kurai pieder vai nodots turējumā nekustamais īpašums, ir pienākums pēc iestādes pieprasījuma sniegt Ministru kabineta noteikumos paredzētās ziņas par personām, kuras dzīvo minētajā īpašumā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumu Nr.72 „Kārtība, kādā anulējamas ziņas par deklarēto dzīvesvietu" 2.punktu iestāde personas deklarācijā sniegtās ziņas par deklarēto dzīvesvietu anulē, pamatojoties uz iestādes rīcībā esošajiem dokumentiem, pēc šo ziņu pārbaudes normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un motivēta lēmuma pieņemšanas par deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu.

No minētajām tiesību normām saistībā ar lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka ziņas par Trešās personas deklarēto dzīvesvietu atbildētājs anulē ar motivētu lēmumu. Šāds lēmums tiek pieņemts, ja ir saņemts iesniegums pārbaudīt, vai Trešai personai ir tiesisks pamats deklarēt dzīvesvietu pēc attiecīgās adreses un, ja pēc pārbaudes, atbildētājam pieprasot no personas, kurai pieder nekustamais īpašums, ziņas par Trešās personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, kā arī pieprasot paskaidrojumus no Trešās personas, saņemtā informācija liecina, ka Trešai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Tiesa konstatē, ka 2010.gada 5.maijā Stopiņu novada Domē saņemts pieteicējas kā Nekustamā īpašuma īpašnieces iesniegums, kurā lūgts anulēt ziņas par īpašumā deklarētas personas – Trešās personas dzīvesvietu, jo šī persona īpašumā nedzīvo.

Tiesa secina, ka šāds iesniegums atbilst Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 11.panta pirmajā daļā minētajam iesniegumam, ar kuru lūgts pārbaudīt, vai personai ir tiesisks pamats deklarēt dzīvesvietu. Līdz ar to atbildētājam bija tiesības uzsākt attiecīgo ziņu pārbaudi.

[10] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas ziņas par deklarēto dzīvesvietu anulē, ja 1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas; 2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Līdz ar to secināms, ka likumdevējs ir precīzi noteicis tos apstākļus, kuriem iestājoties tiek anulētas ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu, un šie apstākļi nevar tikt tulkoti paplašināti. Tādējādi iestādei, kura izskata jautājumu par personas deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu, nepieciešams konstatēt, vai pastāv kāds no likumā noteiktajiem gadījumiem ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanai.

[10.1] Ņemot vērā to, ka lietā nepastāv strīds, ka Trešā persona nav sniedzis nepatiesas ziņas, deklarējoties konkrētajā dzīvesvietā, tad konkrētajā gadījumā vienīgais iemesls ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanai varētu būt tiesiskā pamata neesamība dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

[10.2] Pieteicēja norādījusi, ka Trešai personai nav tiesiska pamata dzīvot Nekustamajā īpašumā, viņš tur nemaz nedzīvo un nepalīdz pieteicējai uzturēt Nekustamo īpašumu.

Tādējādi ir jāpārbauda, vai ir konstatējams Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktā minētais pamats ziņu anulēšanu par deklarēto dzīvesvietu, proti, vai trešai personai ir zudis tiesiskais pamats dzīvot Nekustamajā īpašumā.

No lietas materiāliem neizriet, ka Trešā persona būtu deklarējusi savu dzīvesvietu citā adresē.

Izvērtējot lietas apstākļus tiesa atzīst, ka tiesiskais pamats Trešai personai saglabāt deklarēto dzīvesvietu Nekustamajā īpašumā ir viņa mātes īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu un 2002.gada 26.augusta pieraksta fakts.

No lietas materiāliem neizriet, ka Trešā persona būtu ar spēkā stājušos tiesas spriedumu izlikta no dzīvojamām telpām Nekustamajā īpašumā vai pieteicēja būtu noslēgusi vienošanos ar Trešo personu par dzīvojamo telpu lietošanas tiesību izbeigšanu.

[10.3] Ievērojot minēto, tiesa secina, ka Trešā persona nav zaudējis tiesības lietot dzīvojamo telpu Nekustamajā īpašumā.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka Lēmums pieņemts ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un atbilst materiālo tiesību normām, tāpēc tas atstājams spēkā, bet pieteicējas pieteikums par tā atcelšanu ir noraidāms.

[12] Tiesas sēdē pieteicēja norādīja, ka pieteicēja kā dzīvojamās telpas īpašniece uzskata, ka Trešai personai nav tiesiska pamata lietot Nekustamo īpašumu, jo Trešā persona deklarētajā dzīvesvietā nedzīvo un nepalīdz pieteicējai uzturēt Nekustamo īpašumu.

Kā norādīts Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otrajā daļā, dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības. No tā secināms, ka dzīvesvietas deklarēšana nekādā veidā neietekmē personu savstarpējās civiltiesiskās attiecības, kas ir risināmas civiltiesiskā kārtībā.

Tādējādi, gadījumā, ja pieteicēja uzskata, ka Trešai personai nav tiesiska pamata deklarēt savu dzīvesvietu nekustamajā īpašumā, pieteicējai jāpanāk vienošanās ar Trešo personu par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanos vai jāvēršas ar prasību vispārējās jurisdikcijas tiesā par Trešās personas izlikšanu no dzīvojamām telpām. Tādā gadījumā noslēgtā vienošanās vai tiesas spriedums par Trešās personas izlikšanu no dzīvojamās telpas būtu pamats anulēt ziņas par deklarēto dzīvesvietu Nekustamajā īpašumā.

Tiesa norāda, ka pieteicējas minētie argumenti par to, ka Trešā persona nedzīvo Nekustamajā īpašumā, un nav tur sasniedzams attiecībās ar valsti, kā arī nepalīdz pieteicējai uzturēt Nekustamo īpašumu, varētu būt pierādījumi vispārējās jurisdikcijas tiesā par Trešās personas izlikšanu no dzīvojamām telpām, bet konkrētajā lietā tiem nav nozīmes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *V.P.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, pienākuma uzlikšanu Stopiņu novada Domei pieņemt lēmumu par *I.P.* ziņu par deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, anulēšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2011.gada 31.maijā.